

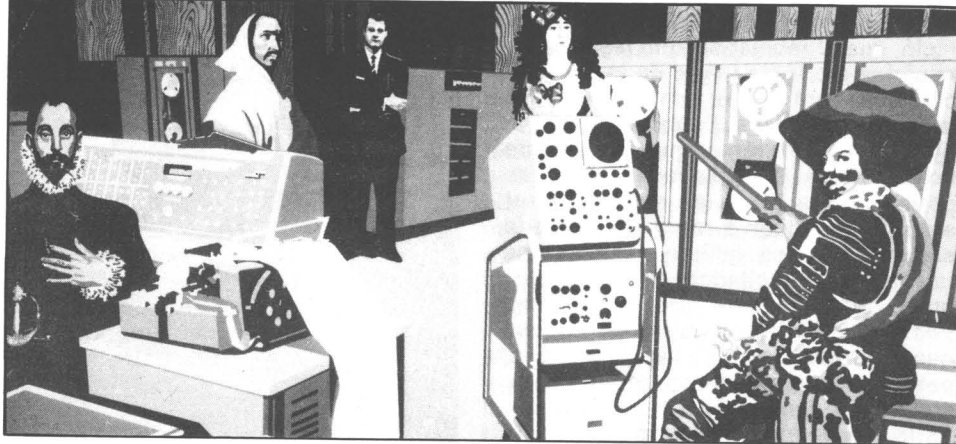
Pas a desnivell

Anem bé?

La visita a la darrera exposició SONNIMAG m'ha deixat decebut i immers en un estat d'aclapament. Vaig anar-hi en companyia de dos amics de l'ànima, d'aquells de tota la vida i que, a més, som parents i forem condeixebles. Vol dir que tenim una edat semblant i una manera de veure les coses condicionada per una experiència que ens ha passat a tots tres amb una aplanadora pràcticament idèntica. Tots tres vam sortir de l'exposició arrossegant una mica l'ànima.

I no és pas que la mostra deixés de presentar aparells meravellosos, conquestes tècniques estupendes. Però cap d'elles no constituïa una autèntica novetat, per culpa de la informació massiva que ens és servida diàriament. Tot el que veïem «ja ho havíem llegit», amb detalls minuciosos. A més, la premsa i els mitjans de difusió més poderosos ens havien fet saber que tot allò ja era superat i que nous models més perfeccionats són a punt, en espera que s'esgotin els estocs que hi ha al mercat, per tal que els fabricants no s'hi piquin els dits. Alguns informadors adverteixen que cal anar amb molt de compte en adquirir aparells de so i d'imatge, perquè es faran antiquats en cosa de no res, si és que ja no ho són. La societat de consum, en ple declivi, es mossega la cua. El mal és que han esgotat la capacitat de sorpresa del públic. Davant d'un prodigi tecnològic que ens deixen veure de prop i fins i tot tocar-lo, sentim una mena d'escepticisme, una espurna de compassió, perquè ha estat víctima de la decrepitud abans d'arribar a l'adolescència. I això que les màquines van adquirint reflexos humans, amb totes les febleses que comporten. El meu cunyat Tísner, que conserva una viva curiositat per tot, es va aturar enfront d'un d'aquests aparells híbrids moderns, versions mecàniques dels centaures o de les sirenes: són, els coneix tothom, un empelt de televisió i de màquina d'escriure. En Tísner va prémer el teclat, per veure què passava, i immediatament van aparèixer a la pantalla unes lletres que deien «No toqueu els equips». La primera temptació és la d'insistir i preguntar «Per què?», amb el convenciment que la màquina ens ho explicarà. Però aleshores es presenta un empleat que amb discreció —els entrenen bé— ens allarga uns impresos molt ben fets. És una manera d'escampar-nos, perquè

Equip Crònica.

ja es veu de seguida que no tenim el propòsit ni la capacitat de comprar. A més, nosaltres sabem que això de les tecles va de baixa i que el que ara es porta són els aparells amb els quals es pot entaular conversa, de veu a veu, sense necessitat de compassió per un artefacte que es lliura a les darreres coquetes abans de desaparèixer i volíem expressar-li simpatia, amb una certa calidesa humana. Allò que se'n diu donar-li els portants sense ofendre'l. El cas és que vam sortir de l'exhibició amb aquella sensació d'haver fet curt que he dit abans. Esperàvem prodigis més espectaculars, de la televisió en relleu en amunt o aparells que ens seguessin mansament d'una banda a l'altra, sense fer nosa i endevinant-nos els pensaments per convertir-los en acció. Amb programes adequats, és clar, perquè sovint pensem coses que ens abocarien a situacions de gran compromís.

De reflexió en reflexió, enfilant comentaris, ens vam trobar parlant del segle passat, que és un segle que a mi m'atreu especialment. Inventaren a dojo i ho van fer amb iHusió, celebraren cada troballa com si fos un pas més cap a la felicitat general i definitiva. No era com ara, que cada invent sensorial ens deixa escamats i pensosos, amb la temença que ens atordirà una mica més.

Guardo, sòlidament enquadernada, una publicació periòdica francesa de l'any 1883. Observi's que encara no ha complert un segle. Se'n deia *La Nature* i duia un subtítol revelador: «Revista de les ciències i de les seves aplicacions a les arts i a la indústria». S'hi troben ar-

ticles que comuniquen triomfalment (amb dades fidedignes i iHustracions encantadores) l'invent de transmetre fotografies a distància i, a rel, d'aquest primer pas, s'intueix la televisió i els telèfons amb una pantalla que permet de veure la cara de l'interlocutor. Hi ha trens ràpids monorail, submarins de propulsió elèctrica, sistemes de refrigeració que permetien el transport de viandes d'Amèrica a Europa: la carn de bestiar del Canadà arribava a Liverpool en perfectes condicions de consum. Vagons amb dispositius congeladors portaven la mercaderia fins a Londres i allí era venuda amb tots els atractius d'origen.

Quant a la fotografia, *La Nature* conté informacions que ens conviden, als ciutadans d'avui, al recolliment i a la humilitat. Al volum corresponent al segon semestre de 1883, hi ha un article iHustrat (pàg. 35) de Marey, l'inventor d'un famós fusell fotogràfic que duu el seu nom. Marey va obtenir fotos d'ocells en ple vol, amb seqüències de 9 imatges per segon i una velocitat d'obturador d'un 1/900. Prego als aficionats i als professionals dels nostres dies que facin examen de consciència i reconeguin que, noranta-dos anys després, les nostres moderníssimes màquines rèflex no fan gaire cosa més en qüestió de caçar ocells al vol.

Podria, si tingués espai, multiplicar els exemples d'anticipació continguts en *La Nature*. Com que no en dispo, em limitaré a remarcar el contrast entre l'eufòria i la fe en el futur que tenien els savis vuitcentistes i els sobresalts que ens ocasionen les eminències de l'era atòmica. ● PERE CALDERS